

Uchwała Nr.....
Rady Powiatu Ciechanowskiego
z dnia

w sprawie przyjęcia Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028 i Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028

Na podstawie art. 12 pkt 11) ustawy z dnia 05 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2) i pkt 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) – Rada Powiatu Ciechanowskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się:

- 1) Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028, w brzmieniu Załącznika Nr 1 do uchwały.
- 2) Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028, w brzmieniu Załącznika Nr 2 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Ciechanowskiego

Sławomir Morawski

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym

RADCA PRAWNY

Joanna Marzeta Szczepkowska
01-1354

Uzasadnienie

do uchwały przyjęcia Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028 i Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Zapisy ustawy wzmacniają działanie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej oraz podniesienia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy.

Głównymi założeniami „Programu Korekcyjno–Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028” i „Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028” jest realizacja działań psychoedukacyjnych i terapeutycznych ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc a także edukacja sprawców przemocy.

Powyższe uzasadnia podjęcie uchwały w tym przedmiocie.

[Faint, illegible handwritten notes and stamps in the bottom right corner]

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr
Rady Powiatu Ciechanowskiego
z dnia

**PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE CIECHANOWSKIM
NA LATA 2024-2028**

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Podstawy prawne Programu.....	7
2. Założenia Programu.....	7
3. Cele i rezultaty Programu.....	8
4. Zawartość Programu.....	9
5. Realizatorzy Programu.....	10
6. Adresaci Programu.....	11
7. Nabór i selekcja uczestników Programu oraz reguły uczestnictwa w Programie.....	11
8. Źródła finansowania Programu.....	13
9. Monitoring i ewaluacja Programu.....	13
10. Zagrożenia realizacji Programu.....	14
11. Załączniki.....	15

Wprowadzenie

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, która kształtuje jego osobowość, formułuje poglądy, uczy norm i zasad oraz funkcjonowania w życiu społecznym. Prawidłowo funkcjonująca rodzina realizuje swoje podstawowe zadania, zapewnia jego członkom relacje oparte na miłości, akceptacji i zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa, a rodzice lub opiekunowie są wzorcem dla dzieci. Nieprawidłowo funkcjonująca rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych potrzeb, dostarcza dziecku nieprawidłowych wzorców zachowań, niszczy jego godność i zaburza poczucie bezpieczeństwa.

Zjawisko przemocy domowej jest problemem, z którym nadal boryka się wiele współczesnych rodzin. Osobom doświadczającym przemocy w kręgu własnej rodziny, często z trudem przychodzi opowiedzenie o swojej sytuacji osobom z najbliższego otoczenia, a także szukanie pomocy w instytucjach.

Pojęciem przemocy domowej nazywa się najczęściej złożony system obejmujący krzywdzenie fizyczne, psychiczne i seksualne. Włącza się do tego katalogu także tzw. przemoc społeczną, obejmującą różne formy społecznego izolowania, przemoc ekonomiczną oraz krzywdzenie dziecka. Zjawisko to można opisać za pomocą wielu pojęć i różnie je zdefiniować. Najbardziej rozpowszechnioną w Polsce jest tak zwana definicja psychologiczna zaproponowana przez stowarzyszenie „Niebieska Linia”: „przemoc to celowe i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw innej osobie, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”. Definicja ta wskazuje na najważniejsze elementy zjawiska: użycie przeważającej siły, asymetrię sił, chęć wyrządzenia ofierze szkody, zadania bólu, poniżania, sprawowania kontroli i podporządkowania, zmuszanie do zachowań niezgodnych z własną wolą i powtarzalny lub cykliczny charakter zdarzeń.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej terminem przemoc domowa nazywamy „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doświadczającej przemocy, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub

wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

W Polsce funkcjonuje tak zwany multiagencyjny system reakcji na przemoc domową, zakładający, że działania na rzecz jej przeciwdziałania podejmują różne, współpracujące ze sobą instytucje: Policja, prokuratura, placówki opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i edukacji, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych i organizacje pozarządowe. Podstawową procedurą reakcji na przemoc domową jest wprowadzona w 1998 r. procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona m.in. informowanie osoby pokrzywdzonej przemocą o przysługujących jej formach pomocy, diagnozowanie sytuacji w rodzinie i motywowanie sprawcy do zaprzestania stosowania przemocy. Co prawda od 2010 r. procedurę tę może inicjować nie tylko Policja ale też pracownicy opieki społecznej, opieki zdrowotnej, edukacji i członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, jednak to Policja pozostaje główną instytucją odpowiedzialną za rejestrację aktów przemocy domowej.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące podjętych przez Policję działań wobec przemocy domowej dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”.

		Dane za rok 2020	Dane za rok 2021	Dane za rok 2022
1.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” (ogółem), w tym:	72 601	64 250	61 645
a)	liczba formularzy wszczynających procedurę,	59 701	53 985	52 569
b)	liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury.	12 900	10 265	9 076
2.	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą (ogółem), w tym:	85 575	75 761	71 631
a)	kobiet,	62 866	55 112	51 935
b)	mężczyzn,	10 922	9 520	8 714
c)	małoletnich.	11 787	11 129	10 982
3.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie (ogółem), w tym:	73 228	64 846	62 244

a)	kobiet,	6 677	6 173	6 497
b)	mężczyzn,	66 198	58 349	55 426
c)	małoletnich.	353	324	321
4.	Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	39 198	33 622	31 807
a)	kobiety,	1 986	1 831	1 872
b)	mężczyźni,	37 781	31 769	29 901
c)	nieletni.	31	22	34
5.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.	288	345	566

Źródło: Komenda Główna Policji

Powyższe dane wskazują na to, że pomimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu niwelowanie przemocy domowej, znajduje się ona ciągle na bardzo wysokim poziomie i należy podejmować wciąż wiele działań zmierzających do edukacji społeczeństwa na temat przemocy, jej skutków i oddziaływań.

Jak wynika z informacji otrzymanej z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie skala zjawiska przemocy domowej utrzymuje się od kilku lat na stałym poziomie. W 2022 roku zespoły interdyscyplinarne działające w gminach województwa mazowieckiego odnotowały ponad 9 000 osób stosujących przemoc domową, a w pierwszej połowie 2023 roku ponad 5 000 osób. Szczegółowe dane dotyczące zjawiska przemocy na terenie Powiatu Ciechanowskiego zostały opisane w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Ciechanowskim na lata 2023-2028.

Przyczyny przemocy bywają różne. Może to być reakcja na problemy dnia codziennego, zmagania wewnętrzne człowieka czy zachowania innych osób. Inną przyczyną braku kontroli nad emocjami i dopuszczania się przemocy fizycznej bądź psychicznej jest działanie substancji psychoaktywnych na organizm człowieka. Przyczyną mogą być również negatywne wzorce przekazywane i kształtowane przez media. W wielu przypadkach przemoc jest rezultatem zachowań, wartości bądź ich braku oraz postaw wyniesionych z domu rodzinnego. Sprawcy przemocy przeważnie starają się znajdować uzasadnienie dla aktów

przemocy. W szczególności dotyczy to negowania osobistej odpowiedzialności za wyrządzone szkody i obciążenia odpowiedzialnością ofiary. Usprawiedliwianie przemocy może polegać na uprzedmiotowieniu ofiary lub negowaniu jej wartości jako osoby. Postępowanie sprawcy często bywa wspierane przez czynniki kulturowe. Przez wieki przemoc w stosunku do kobiet i dzieci była akceptowana zarówno obyczajowo jak i prawnie. Niezbędne są więc działania powstrzymujące sprawców i prowadzące do zakończenia przemocy domowej. Temu ma służyć właśnie program korekcyjno-edukacyjny skierowany do osób stosujących przemoc. Należy podkreślić, iż program pełni rolę pomocniczą systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzupełnia różne formy interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców przemocy. Zadaniem programu jest zastosowanie działań edukacyjnych, socjalizacyjnych oraz psychologicznych ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową, a w rezultacie na redukcję ryzyka kontynuowania przez te osoby przemocy oraz zwiększenie ich możliwości samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Istotne znaczenie ma tu równowaga pomiędzy stosowaniem interwencji karnoadministracyjnej, a działaniami korekcyjno-edukacyjnymi, obie te metody stosowane wspólnie i z rozważą mogą przynieść oczekiwane rezultaty.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Środki na realizację tego zadania zapewnia budżet państwa. W 2023 roku dokonano nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W zmienionych przepisach zwrócono szczególny nacisk na kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w omawianych programach. Zgodnie ze zmienionymi przepisami zespół interdyscyplinarny, działający w gminie zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do udziału w programie i występuje z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji programów. Powiatom przypisano również nowe zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, polegające na wydawaniu zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach oraz o ich zakończeniu.

1. Podstawy prawne Programu

Program skierowany do mieszkańców Powiatu Ciechanowskiego został opracowany w oparciu o :

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163).

Realizuje on zapisy następujących dokumentów programowych:

- Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025;
- Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Ciechanowskim na lata 2023-2028;
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2017-2026.

2. Założenia Programu

Program wpisuje się w ramy systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Ciechanowskim. Priorytetem realizacji Programu korekcyjno-edukacyjnego jest bezpieczeństwo ofiar przemocy domowej. Oznacza to, że wszelkie działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc są podporządkowane zapewnieniu ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osoby stosujące przemoc.

Założeniem Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie jest powstrzymanie sprawców od stosowania przemocy. Poddając osobę stosującą przemoc oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym możemy przyczynić się do redukcji wskazanych

zachowań, wzięcia za nie odpowiedzialności, naukę szacunku do drugiego człowieka oraz naukę niestosowania przemocy i radzenia sobie z emocjami w sytuacjach stresujących. Program ma również na celu uświadomienie sprawcom przemocy, że zachowania te są ich wyborem

i mogą je zmienić. Efektywność Programu i jego założeń jest uzależniona od motywacji i woli uczestników.

Praca z osobą stosującą przemoc opierać się będzie na założeniach:

- przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy;
- przemoc domowa tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie;
- przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania współmałżonki/współmałżonka, partnerki/partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej;
- można nauczyć się niestosowania przemocy, przekonania, iż nigdy nie należy godzić się na przemoc;
- stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary;
- korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych;
- stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

3. Cele i rezultaty Programu

Cel główny:

- powstrzymanie osoby stosującej przemoc przed dalszym jej stosowaniem.

Cele szczegółowe:

- zmiana przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;

- rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- zmniejszenie przez uczestników Programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Zakładane rezultaty:

- mniejsza liczba osób stosujących przemoc;
- podniesienie poziomu wiedzy uczestników Programu na temat przemocy;
- wzrost kompetencji uczestników Programu w zakresie konstruktywnego radzenia sobie ze złością;
- wzrost świadomości dotyczących stosowanych zachowań przemocowych;
- wzrost kompetencji uczestników Programu w zakresie kontrolowania swoich agresywnych zachowań i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy;
- podniesienie poziomu wiedzy o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

4. Zawartość Programu

Program ma charakter edukacyjno-korekcyjny i przyjmuje możliwość jego realizacji w warunkach wolnościowych oraz możliwość korzystania z konsultacji indywidualnych dla uczestników. W części edukacyjnej skoncentrowany jest na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, część korekcyjna ukierunkowana jest na zdobycie

umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych i asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego.

Zawartość merytoryczna Programu skoncentrowana jest na osiągnięciu celu podstawowego i zawiera elementy, które dostarczają wiedzę, tworzą okazje do poznania siebie oraz pozwalają na zmianę form myślenia i reagowania.

Podstawowe treści edukacyjne:

- społeczno-kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej (mity, stereotypy);
- definicja przemocy, jej rodzaje, formy, dynamika, aspekty prawne przemocy;
- problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich;
- planowanie i rozwijanie samokontroli;
- komunikacja interpersonalna;
- promocja pozytywnych standardów wartości i zachowań między innymi: szacunku, odpowiedzialności, bezpieczeństwa, wsparcia emocjonalnego, szczerości, zaufania, dzielenia obowiązków, wspólnego decydowania, okazywania uczuć, potrzeb, negocjacji i rozwiązywania konfliktów bez przemocy;
- alkohol i patologia życia rodzinnego;
- przemoc seksualna;
- dzieci, przemoc i wychowanie;
- tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

5. Realizatorzy Programu

Realizatorem Programu jest Powiat Ciechanowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Realizacja Powiatowego Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową może być zlecona innemu podmiotowi. Poprzedzona ona będzie rzetelną i aktualną diagnozą potrzeb w tym zakresie, w tym: liczbą osób skierowanych przez zespoły interdyscyplinarne do uczestnictwa w programie.

Realizator lub inny podmiot, któremu zlecono realizację prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego będą posiadać kwalifikacje zgodne z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-

edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. Zajęcia w ramach programu będą prowadzone przez 1 lub 2 osoby w zależności od trudności w pozyskaniu osób prowadzących bądź otrzymanych środków finansowych.

6. Adresaci Programu

Adresatami niniejszego Programu są osoby stosujące przemoc, którzy uznają fakt stosowania przez nich przemocy we własnej rodzinie.

Uczestnikami Programu mogą być:

- osoby kierowane przez zespoły interdyscyplinarne;
- osoby kierowane przez sąd;
- osoby kierowane przez organy ścigania objęte procedurą Niebieskiej Karty;
- osoby kierowane przez organizacje pozarządowe, Kościół, organizacje kościelne i inne instytucje;
- osoby, samodzielnie zgłaszające chęć uczestnictwa w programie.

Osobę stosującą przemoc domową, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię leczenia uzależnienia. Dla osób uczestniczących w terapii leczenia uzależnienia udział w programie korekcyjno-edukacyjnym może stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

7. Nabór i selekcja uczestników Programu oraz reguły uczestnictwa w Programie

Wytypowanie i zgłoszenie kandydatów nastąpi w ramach współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie ze służbami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Warunkiem uczestnictwa w Programie jest podpisanie przez klienta kontraktu, który ustala zasady uczestnictwa w Programie i jego ukończenia. Zawierać on będzie:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach;
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi;

- zobowiązanie od powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych;
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego i zachowania w trakcie uczestnictwa na zajęciach;
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej.

Ponadto kontrakt będzie zawierał informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika Programu. Informacje te będą zbierane przy współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie ze służbami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Warunkiem ukończenia programu jest uczestniczenie w co najmniej 75 % godzin zegarowych zajęć danej edycji Programu (zarówno grupowych, jak i indywidualnych przypadających na danego uczestnika).

Wobec osób, których uczestnictwo w Programie związane jest z decyzją sądu, policji lub prokuratury stosuje się powiadomienia tych organów o:

- przystąpieniu sprawcy przemocy do Programu;
- każdej sytuacji uchylenia się od udziału w Programie;
- zakończenia uczestnictwa w Programie.

Fakt uczestnictwa osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

Każda osoba chcąc wziąć udział w Programie uczestniczy w spotkaniu diagnostyczno-kwalifikującym, a następnie w spotkaniach grupowych. Czas trwania Programu będzie wynosił minimum 60 godzin zegarowych. Grupa uczestników w każdej edycji Programu będzie wynosić maksymalnie 12 osób. Zajęcia mogą być prowadzone w formie stacjonarnej, zdalnej (tj. przy użyciu interaktywnych metod komunikacji) lub mieszanej, po uzyskaniu zgody uczestników i prowadzących. Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż tydzień. Od zasady tej możliwe są kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.

Każde uczestnictwo osoby stosującej przemoc domową w zajęciach (zarówno grupowych jak i indywidualnych) powinno być odnotowane na liście obecności, obejmującej: datę spotkania, czas trwania spotkania, listę uczestników spotkania wraz z ich podpisami,

podpis prowadzących/prowadzącego. W przypadku realizacji zajęć w formie zdalnej podpis uczestnika nie jest wymagany. W takiej sytuacji, prowadzący zajęcia zobowiązany jest do poświadczenia udziału uczestnika, przy jego nazwisku, na liście obecności ze spotkania. Z każdych zajęć sporządzana będzie informacja zawierająca: temat spotkania, formę spotkania, zastosowane metody, przebieg spotkania oraz podpisy osób prowadzących.

Przy wytypowaniu miejsca realizacji zadania, będzie brane pod uwagę założenie, że spotkania z osobami stosującymi przemoc powinny być realizowane poza miejscem udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej. W przypadku realizacji Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu,

w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, podjęte zostaną działania mające na celu zadbanie o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej.

8. Źródła finansowania Programu

Środki finansowe na realizację Programu zapewnia w całości budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu co roku. Zatem realizacja Programu, prócz wymaganej ilości uczestników (maksymalnie 12 osób w grupie) uzależniona jest także od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu w formie dotacji z budżetu państwa.

9. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację, przez koordynatora, tj. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, w celu oceny, czy osiąga on założone cele.

Po zrealizowaniu każdej edycji programu korekcyjno-edukacyjnego prowadzący Program w ciągu 7 dni od jego zakończenia przedstawią Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie sprawozdanie z jego realizacji zawierające co najmniej: imię i nazwisko prowadzącego, kwalifikacje prowadzącego, daty i liczby godzin poszczególnych zajęć, wnioski z przeprowadzonego Programu, listę osób, które uczestniczyły w Programie, listę osób, które ukończyły Program, listę osób skierowanych na program psychologiczno-

terapeutyczny dla sprawców przemocy domowej, datę sprawozdania, podpis sporządzającego sprawozdanie.

Każdy z uczestników Programu będzie poddawany badaniu ankietowanemu dotyczącemu postaw wobec przemocy przed rozpoczęciem Programu oraz po zakończeniu działań korekcyjno-edukacyjnych w celu monitorowania zmian postawy wobec stosowania przemocy i świadomości dotyczącej zjawiska przemocy.

Koordinator tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie będzie prowadził pełną dokumentację dotyczącą realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych, która pozwoli po zakończeniu każdego roku kalendarzowego na sporządzenie sprawozdania z realizacji Programu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie będzie prowadził monitoring sytuacji uczestników Programu. W związku z tym współpracując z organami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej przez okres do 3 lat po zakończeniu danej edycji Programu będą zbierane informacje dotyczące sytuacji uczestnika Programu i jego rodziny.

Program będzie ewaluowany przez cały okres jego realizacji i w miarę potrzeby może podlegać modyfikacji. Ewaluacja odbywać się będzie poprzez zbieranie danych zebranych podczas monitoringu. Celem takich działań będzie ogólna ocena wartości Programu, która powinna dostarczyć informacji na temat jego trafności, skuteczności, efektywności dla samych odbiorców jak i członków rodzin osób stosujących przemoc, np. ile osób rozpoczęło zajęcia, ile ukończyło, czy udział w Programie wpłynął na zmianę zachowania, czy uczestnik korzystał z proponowanych rozwiązań, czy czas trwania zajęć był odpowiedni itp. Uzyskane informacje przydatne będą przy planowaniu dalszych działań związanych z realizacją Programu.

Ramowy harmonogram podejmowanych działań dotyczących realizacji Programu

Lp.	Działanie	Czas realizacji
1.	Pozyskanie informacji od organów i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na temat ilości osób skierowanych do uczestnictwa w Programie. Ogłoszenie naboru uczestników do Programu na	Co najmniej dwa razy w każdym roku trwania Programu.

	stronie internetowej PCPR w Ciechanowie oraz mediach społecznościowych Centrum.	
2.	Poszukiwanie prowadzących Program.	Każdorazowo po zebraniu grupy osób zainteresowanych uczestnictwem w Programie.
3.	Wystąpienie z wnioskiem do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie o przyznanie Powiatowi Ciechanowskiemu środków finansowych na realizację edycji Programu.	Każdorazowo po efektywnym zrealizowaniu punktu 1 i 2.
4.	Realizacja Programu.	Po otrzymaniu środków finansowych z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.
5.	Przygotowanie sprawozdania z realizacji danej edycji Programu i przekazanie jej do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.	Zgodnie z zasadami określonymi przez Wojewodę Mazowieckiego
6.	Rozliczenie kosztów wykonania zadania i przekazanie stosownych dokumentów do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.	Zgodnie z zasadami określonymi przez Wojewodę Mazowieckiego
7.	Bieżące monitorowanie sytuacji uczestników Programu i ich rodzin.	Do 3 lat od zakończenia danej edycji Programu (przynajmniej raz w roku kalendarzowym).
8.	Sporządzenie sprawozdania rocznego z realizacji Programu.	Do 31 stycznia następnego roku.
9.	Sporządzenie sprawozdania końcowego z realizacji Programu.	Do 31 stycznia 2029 roku.

10. Zagrożenia realizacji Programu

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc realizowany przez Powiat Ciechanowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, specyficznej grupy odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych. Realizacja założeń programowych wiąże się nierozdzielnie z ryzykiem wystąpienia zjawisk czy działań, które mogą mieć negatywne skutki dla przebiegu całego Programu lub jego poszczególnych części.

Do podstawowych zagrożeń należą:

- utrudnienia wynikające z niewystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych;
- trudność w pozyskaniu realizatorów programu;
- brak ostatecznego zainteresowania adresatów programu uczestnictwem w jego działaniach;
- negatywne wzorce zachowań społecznych (mity, stereotypy);
- uzależnienia;
- brak wiary w skuteczność proponowanych rozwiązań;
- niska zgłaszalność kandydatów do uczestnictwa w Programie przez instytucje mające z nimi kontakt;
- brak regularnego uczestniczenia w zajęciach Programu przez większość uczestników.

Realizator zastrzega możliwość nierealizowania edycji Programu w danym roku jeśli wystąpią czynniki stanowiące zagrożenie dla życia lub zdrowia uczestników, tj. pandemia, klęska żywiołowa itp. oraz jeśli nie zbierze się grupa zainteresowanych licząca maksymalnie 12 osób.

11. Załączniki

Załącznik nr 1. Kontrakt na uczestnictwo w programie edukacyjno-korekcyjnym

Ja, jestem, świadomy tego, że potrzebuję pomocy ze względu na używanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć

zachowań wolnych od przemocy. Zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami poprzez pracę w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Tak długo jak jestem w Programie zobowiązuję się przestrzegać następujących zasad:

1. Nie będę używał przemocy fizycznej i seksualnej wobec innych osób.
2. Nie będę używał przemocy słownej i emocjonalnej (używanie przezwisk, poniżanie).
3. Nie będę niszczył przedmiotów i ranił zwierząt w celu robienia przykrości lub kontrolowania innych.
4. Powstrzymam się od nadużywania alkoholu i innych środków odurzających, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek sposób.
5. Będę starał się znaleźć sposoby by powstrzymać się od kontrolowania innych osób. Nie będę śledził i kontaktował się z osobą, która wyraziła życzenie, aby się ode mnie uwolnić.
6. Nie będę się angażować w działania, gdzie moim celem lub strategią jest zranić, poniżyć, prześladować i kontrolować inne osoby.
7. Jeśli popełnię pomyłkę lub złamię którekolwiek z postanowień zgłoszę to natychmiast prowadzącemu Program i będę otwarcie rozmawiał na ten temat. Zaakceptuję konsekwencje mojego zachowania włączając w to usunięcie mnie z Programu lub inne konsekwencje.

Ponadto:

1. Zobowiązuję się oddawać na czas wyznaczone prace domowe.
2. Zgadzam się uczęszczać na zajęcia zgodnie z harmonogramem zajęć.
3. Rozumiem, że mogę być usunięty z Programu za nieobecność i spóźnienia. Program nie rozróżnia usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecności. Zobowiązuję się powiadamiać prowadzącego Program jeśli nie będę mógł się zgłosić na zajęcia.
4. Oświadczam, że podałem prowadzącym Program prawdziwy adres, telefon i że natychmiast powiadomię prowadzących Program, jeśli te informacje się zmienią.
5. Rozumiem, że celem mojego udziału w Programie jest zaprzestanie stosowania przemocy i że moje zachowanie w Programie jak i życiu prywatnym będzie odzwierciedlało to. Będę realizował zalecenia prowadzących Program i poddam się ewaluacji, jeśli zaleci mi ją prowadzący Program.
6. Rozumiem, że jeśli nie będę stosował się kontraktu mogę być usunięty z Programu.

Przeczytałem ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny za jego przestrzeganie.

.....
Data i podpis uczestnika Programu
Program

.....
Data i podpis prowadzących

Daję prowadzącemu Program zgodę na skontaktowanie się z moimi bliskimi, z którymi łączą mnie bliskie stosunki. Zgadzam się również, aby prowadzący Program zaprosili moich bliskich do ewaluacji mojego postępu, skierowali na grupę wsparcia lub udzielili informacji na temat innych rozwiązań, które mogą im pomóc zwiększyć bezpieczeństwo i dobre samopoczucie.

.....
(Imię, nazwisko i telefon do osób mi bliskich)

.....
Data i podpis uczestnika Programu

HISTORIA PRZEMOCY

Imię i nazwisko Wiek
.....

Adres

Telefon Wykształcenie

Co sprowadziło Cię tutaj? (oraz oczekiwania od udziału w Programie)

.....

.....

.....

.....

.....

Jak długo mieszkasz ze swoimi bliskimi przed przyjściem tutaj? Miesiące Lat

.....

Jak długo stosowałeś wobec nich przemoc? Miesiące Lat

Czy mieszkaliście ze sobą w dniu incydentu? Tak Nie

Czy nadal utrzymujesz z nimi kontakt? Tak Nie

Czy mieszkacie ze sobą? Tak Nie

Czy masz dzieci? Tak Nie W jakim wieku?

.....

Czy jesteś zatrudniony? Tak Nie

Czy jesteś uzależniony od alkoholu lub innych środków odurzających? Tak Nie

.....

Karalność (wyroki karne pozbawienia wolności za czyny związane z przemocą w rodzinie,
zobowiązanie przez sąd do udziału w programie korekcyjnym, własna decyzja)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Data i podpis uczestnika Programu

Ankieta ewaluacyjna dla uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową

W związku z obowiązkiem monitorowania efektów programów korekcyjno-edukacyjnych, przedstawiamy Państwu ankietę i prosimy o jej wypełnienie.

1. Czy ma Pani/Pan poczucie, że w przeszłości dochodziło do zachowań przemocowych z Pani/Pana strony?
 - ☐ Tak
 - ☐ Nie
2. Kto Pani/Pana zdaniem ponosi odpowiedzialność za stosowanie przemocy? Proszę wskazać jedną odpowiedź.
 - ☐ Osoba stosująca przemoc
 - ☐ Osoba doświadczająca przemocy
 - ☐ Zarówno osoba stosująca, jak i doświadczający przemocy
3. W jaki stopniu zgadza się Pani/Pan z następującymi zdaniami? Proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10 odpowiedź, z którą się Pani/Pan zgadza.

	Zupełnie się nie zgadzam	Zgadzam się w pełni
Potrafię rozwiązywać problemy bez użycia przemocy.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
W sytuacji konfliktowej potrafię uznać odmienne zdanie innych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Potrafię mówić otwarcie o swoich uczuciach, potrzebach, pragnieniach.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Potrafię komunikować się z najbliższymi w sposób otwarty, szanując ich granice i swoje.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

Kiedy jestem bardzo zdenerwowana/y zdarza mi się obwiniać innych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Potrafię panować nad wszelkimi formami agresji (fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej).	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

4. W jakim stopniu zgadza się Pani/Pan z następującymi zdaniami? Proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10 odpowiedź, z którą się Pani/Pan zgadza.

	Zupełnie się nie zgadzam	Zgadzam się w pełni
Każdy człowiek ma prawo do posiadania i wyrażania własnych opinii.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdej osobie bez względu na wiek należy się szacunek.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdy człowiek ma prawo czuć się bezpiecznie we własnym domu.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Ponoszę odpowiedzialność za stosowanie przemocy wobec moich najbliższych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
W sytuacji konfliktowej, spokojna rozmowa może przynieść więcej korzyści niż przemocowe zachowania względem uczestników konfliktu.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr

Rady Powiatu Ciechanowskiego

z dnia

PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE CIECHANOWSKIM
NA LATA 2024-2028

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Podstawy prawne Programu.....	6
2. Założenia Programu.....	6
3. Cele i rezultaty Programu.....	7
4. Zawartość Programu.....	8
5. Realizatorzy Programu.....	9
6. Nabór i selekcja uczestników Programu oraz reguły uczestnictwa w Programie.....	10
7. Źródła finansowania Programu.....	12
8. Monitoring i ewaluacja Programu.....	12
10. Zagrożenia realizacji Programu.....	15
11. Załączniki.....	16

Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej terminem przemoc domowa nazywamy „jedorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Ustawodawca nałożył na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Działania te skierowane są zarówno w stosunku do osób doświadczających przemocy domowej, jak i na osoby stosujące przemoc domową. Jednym z działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową jest realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy. Program ten jest swoistym rodzajem interwencji wobec osób stosujących przemoc domową, którego głównym zadaniem jest zatrzymanie zjawiska przemocy poprzez edukację osoby stosującej przemoc w zakresie jej zjawiska i korygowanie niepożądanych zachowań poprzez dostarczenie i przyswojenie przez sprawcę narzędzi i technik służących powstrzymaniu się przed przemocą.

Poniższa tabela przedstawia monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	4 434	4 304	4 327	4 037	3 831	2 834	3 194
Liczba osób, które ukończyły programy	2 443	2 382	2 470	2 422	2 229	1 525	1 867

oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych							
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej	342	346	330	362	352	285	220
Liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego	24	8	13	193	179	117	104

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2015-2021

Dodatkowym sposobem pracy ze sprawcą przemocy domowej jest program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową. Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem realizowanym od 2015 roku. Takie programy w 2022 roku zostały uruchomione przez 132 podmioty realizujące programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Programy te skierowane są do osób stosujących przemoc, u których zauważono konieczność realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, a tym samym uczestnictwo w programach korekcyjno-edukacyjnych okazało się niewystarczającą formą oddziaływań. Ponadto programy psychologiczno-terapeutyczne oprócz oddziaływań edukacyjnych obejmują również praktyczne ćwiczenia dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli.

Liczba zrealizowanych programów psychologiczno-terapeutycznych w latach 2016-2022

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zrealizowanych programów psychologiczno-terapeutycznych	142	177	203	120	143	152	132

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2022

Skuteczność działań podejmowanych wobec rodziny, w której istnieje przemoc zależy w głównej mierze od wieloaspektowości i kompleksowości udzielanej pomocy. Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim jest obok realizowanego Powiatowego Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim programem skierowanym do osób stosujących przemoc domową. Istotą programu jest realizacja celów terapeutycznych, które umożliwią zwiększenie samoświadomości, umiejętności samoregulacji oraz wpłyną na zmianę dotychczasowych postaw i zachowań, które pozwolą na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym.

1. Podstawy prawne Programu

Program skierowany do mieszkańców Powiatu Ciechanowskiego został opracowany w oparciu o :

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166).

Realizuje on zapisy następujących dokumentów programowych:

- Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025;
- Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Ciechanowskim na lata 2023-2028;
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2017-2026.

2. Założenia Programu

Program wpisuje się w ramy systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Ciechanowskim. Program psychologiczno-terapeutyczny jest uzupełnieniem i rozwinięciem działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w ramach programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Program psychologiczno-terapeutyczny skoncentrowany jest przede wszystkim na kliencie jako podmiocie oddziaływań, jego sposobie funkcjonowania i myślenia. Istota Programu polega głównie na realizacji celów terapeutycznych, które mają sprzyjać zwiększeniu samoświadomości, umiejętności samoregulacji i uruchomieniu zmian pozwalających na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codzienny.

Priorytetem realizacji Programu psychologiczno-terapeutycznego jest bezpieczeństwo ofiar przemocy domowej. Oznacza to, że wszelkie działania podejmowane

wobec osób stosujących przemoc są podporządkowane zapewnieniu ochrony bezpieczeństwa, autonomii

i dobra osób krzywdzonych przez osoby stosujące przemoc.

Praca z osobą stosującą przemoc skupiać się będzie na:

- kontynuacji procesu zmiany wśród osób stosujących przemoc domową, a także osób dotychczas objętych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi;
- utrwaleniu przekonania o potrzebie zmiany wśród osób objętych dotychczas specjalistyczną pomocą i zarazem oczekujących dalszego wsparcia w długotrwałym procesie zmiany;
- psychoedukacji sprawców przemocy domowej w kierunku zmian zachowań typu przemocowego;
- analizie przyczyn własnego postępowania wynikającą z doświadczeń z rodziny pochodzenia;
- zmianie schematów poznawczych (analizowanie swoich wzorów myślenia, postaw, zachowań), wgląd w dotychczas stosowane mechanizmy obronne i wypieranie;
- zwiększeniu dostępności i poszerzenie specjalistycznej oferty pomocy dla osób stosujących przemoc domową z terenu Powiatu Ciechanowskiego.

3. Cele i rezultaty Programu

Cel główny:

- celem Programu psychologiczno-terapeutycznego jest utrwalenie przez sprawców przemocy zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a w konsekwencji wyeliminowania zjawiska przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

- wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań;
- nabycie umiejętności służących rozwiązaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;
- nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy;

- nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- rozwój umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

Zakładane rezultaty:

- mniejsza liczba osób stosujących przemoc;
- podniesienie poziomu wiedzy uczestników Programu na temat przemocy;
- zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie;
- uświadomienie uczestnikom osobistej odpowiedzialności za zachowania wobec rodziny;
- wzrost kompetencji uczestników Programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i rodzinie;
- wzrost kompetencji uczestników Programu w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych.

4. Zawartość Programu

Zawartość merytoryczna Programu skoncentrowana jest na osiągnięciu celu podstawowego i zawiera elementy, które dostarczają wiedzę, tworzą okazje do poznania siebie oraz pozwalają na zmianę form myślenia i reagowania.

Podstawowe treści edukacyjne:

- oblicza przemocy – rozumienie form przemocy i skutków jej stosowania;
- rozwiązywanie problemów, konfliktów z zachowaniem szacunku dla członków rodziny (w tym dzieci);
- rozpoznawanie i wyrażanie uczuć;
- radzenie sobie z trudnymi uczuciami (gniew, złość);
- branie odpowiedzialności za swoje uczucia i zachowania;
- przełamywanie stereotypów, postaw, przekonań dotyczących płci, pełnionych ról społecznych;
- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych opartych na modelu porozumienia bez przemocy;
- nabywanie i doskonalenie umiejętności wychowawczych;
- praca nad poczuciem własnej wartości, wzmacnianie osobistych zasobów;
- uwrażliwianie, odkrywanie empatii, i wzmacnianie zachowań prospołecznych.

5. Realizatorzy Programu

Realizatorem Programu jest Powiat Ciechanowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Realizacja Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową może być zlecona innemu podmiotowi. Poprzedzona ona będzie rzetelną i aktualną diagnozą potrzeb w tym zakresie, w tym: liczbą osób skierowanych przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie.

Realizator lub inny podmiot, któremu zlecono realizację prowadzenia programu psychologiczno-terapeutycznego będą posiadać kwalifikacje zgodne z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy. Zajęcia w ramach programu będą prowadzone przez 1 lub 2 osoby w zależności od trudności w pozyskaniu osób prowadzących bądź otrzymanych środków finansowych.

Adresaci Programu

Adresatami niniejszego Programu są osoby stosujące przemoc, którzy uznają fakt stosowania przez nich przemocy we własnej rodzinie a ponadto ukończyły program korekcyjno-edukacyjny z wynikiem pozytywnym i deklarują chęć dalszej pogłębionej pracy nad sobą.

Uczestnikami Programu mogą być:

- osoby, które ukończyły (lub są na etapie końcowym) program korekcyjno-edukacyjny, wytypowane przez prowadzących grupę korekcyjno-edukacyjną;
- osoby kierowane przez zespoły interdyscyplinarne;
- osoby kierowane przez sąd;
- osoby kierowane przez organy ścigania objęte procedurą Niebieskiej Karty;
- osoby kierowane przez organizacje pozarządowe, Kościoł, organizacje kościelne i inne instytucje;
- osoby, samodzielnie zgłaszające chęć uczestnictwa w programie.

Osobę stosującą przemoc domową, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię leczenia uzależnienia. Dla osób uczestniczących w terapii leczenia uzależnienia udział w Programie psychologiczno-terapeutycznym może stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

6. Nabór i selekcja uczestników Programu oraz reguły uczestnictwa w Programie

Wytypowanie i zgłoszenie kandydatów nastąpi w ramach współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie ze służbami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Warunkiem uczestnictwa w Programie jest podpisanie przez klienta kontraktu, który ustala zasady uczestnictwa w Programie i jego ukończenia. Zawierać on będzie:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach;
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi;

- zobowiązanie od powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych;
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego i zachowania w trakcie uczestnictwa na zajęciach;
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej.

Ponadto kontrakt będzie zawierał informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika Programu. Informacje te będą zbierane przy współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie ze służbami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Warunkiem ukończenia programu jest uczestniczenie w co najmniej 75 % godzin zegarowych zajęć danej edycji Programu (zarówno grupowych, jak i indywidualnych przypadających na danego uczestnika).

Wobec osób, których uczestnictwo w Programie związane jest z decyzją sądu, policji lub prokuratury stosuje się powiadomienia tych organów o:

- przystąpieniu sprawcy przemocy do Programu;
- każdej sytuacji uchylenia się od udziału w Programie;
- zakończenia uczestnictwa w Programie.

Fakt uczestnictwa osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

Każda osoba chcąc wziąć udział w Programie uczestniczy w spotkaniu kwalifikującym. Program psychologiczno-terapeutyczny może być realizowany w formie spotkań:

- indywidualnych i/lub grupowych.

W trakcie cyklu programowego poszczególne formy spotkań mogą być stosowane przemiennie, tak aby w jak największym stopniu zindywidualizować i dostosować oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne do potrzeb uczestników. O formie ostatecznego wsparcia będzie decydował terapeuta po odbyciu pierwszych indywidualnych spotkań diagnostycznych ze sprawcami.

W sytuacjach uzasadnionych istnieje możliwość pracy z rodziną uczestnika (małżonek/małżonka/partner/partnerka/dzieci). Możliwość taka zaistnieje w sytuacji

powzięcia pewności przez prowadzącego Program co do fizycznego i psychicznego bezpieczeństwa członka rodziny ze strony osoby stosującej przemoc (zrównanie pozycji) oraz po uzyskaniu zgody uczestnika i członka rodziny na taką formę pomocy.

Czas trwania Programu będzie wynosił minimum 30 godzin zegarowych. Grupa uczestników w każdej edycji Programu będzie wynosić maksymalnie 12 osób. Zajęcia mogą być prowadzone w formie stacjonarnej, zdalnej (tj. przy użyciu interaktywnych metod komunikacji) lub mieszanej, po uzyskaniu zgody uczestników i prowadzących. Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż tydzień. Od zasady tej możliwe są kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.

Każde uczestnictwo osoby stosującej przemoc domową w zajęciach (zarówno grupowych jak i indywidualnych) powinno być odnotowane na liście obecności, obejmującej: datę spotkania, czas trwania spotkania, listę uczestników spotkania wraz z ich podpisami, podpis prowadzących/prowadzącego. W przypadku realizacji zajęć w formie zdalnej podpis uczestnika nie jest wymagany. W takiej sytuacji, prowadzący zajęcia zobowiązany jest do poświadczenia udziału uczestnika, przy jego nazwisku, na liście obecności ze spotkania. Z każdych zajęć sporządzana będzie informacja zawierająca: temat spotkania, formę spotkania, zastosowane metody, przebieg spotkania oraz podpisy osób prowadzących.

Przy wytypowaniu miejsca realizacji zadania, będzie brane pod uwagę założenie, że spotkania z osobami stosującymi przemoc powinny być realizowane poza miejscem udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej. W przypadku realizacji Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, podjęte zostaną działania mające na celu zadbanie o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej.

7. Źródła finansowania Programu

Środki finansowe na realizację Programu zapewnia w całości budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu co roku. Zatem realizacja Programu, prócz wymaganej ilości uczestników (maksymalnie 12 osób w grupie) uzależniona jest także

od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu w formie dotacji z budżetu państwa.

8. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację, przez koordynatora, tj. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, w celu oceny, czy osiąga on założone cele.

Po zrealizowaniu każdej edycji programu psychologiczno-terapeutycznego prowadzący Program w ciągu 7 dni od jego zakończenia przedstawią Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie sprawozdanie z jego realizacji zawierające co najmniej: imię i nazwisko prowadzącego, kwalifikacje prowadzącego, daty i liczby godzin poszczególnych zajęć, wnioski z przeprowadzonego Programu, listę osób, które uczestniczyły w Programie, listę osób, które ukończyły Program, datę sprawozdania, podpis sporządzającego sprawozdanie.

Każdy z uczestników Programu będzie poddawany badaniu ankietowanemu dotyczącemu postaw wobec przemocy przed rozpoczęciem Programu oraz po zakończeniu działań psychologiczno-terapeutycznych w celu monitorowania zmian postawy wobec stosowania przemocy i świadomości dotyczącej zjawiska przemocy.

Koordynator tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie będzie prowadził pełną dokumentację dotyczącą realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych, która pozwoli po zakończeniu każdego roku kalendarzowego na sporządzenie sprawozdania z realizacji Programu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie będzie prowadził monitoring sytuacji uczestników Programu. W związku z tym współpracując z organami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej przez okres do 3 lat po zakończeniu danej edycji Programu będą zbierane informacje dotyczące sytuacji uczestnika Programu i jego rodziny.

Program będzie ewaluowany przez cały okres jego realizacji i w miarę potrzeby może podlegać modyfikacji. Ewaluacja odbywać się będzie poprzez zbieranie danych

zebranych podczas monitoringu. Celem takich działań będzie ogólna ocena wartości Programu, która powinna dostarczyć informacji na temat jego trafności, skuteczności, efektywności dla samych odbiorców jak i członków rodzin osób stosujących przemoc, np. ile osób rozpoczęło zajęcia, ile ukończyło, czy udział w Programie wpłynął na zmianę zachowania, czy uczestnik korzystał z proponowanych rozwiązań, czy czas trwania zajęć był odpowiedni itp. Uzyskane informacje przydatne będą przy planowaniu dalszych działań związanych z realizacją Programu.

Ramowy harmonogram podejmowanych działań dotyczących realizacji Programu

Lp.	Działanie	Czas realizacji
1.	Pozyskanie informacji od organów i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na temat ilości osób skierowanych do uczestnictwa w Programie. Ogłoszenie naboru uczestników do Programu na stronie internetowej PCPR w Ciechanowie oraz mediach społecznościowych Centrum.	Co najmniej raz w każdym roku trwania Programu.
2.	Poszukiwanie prowadzących Program.	Każdorazowo po zebraniu grupy osób zainteresowanych uczestnictwem w Programie.
3.	Wystąpienie z wnioskiem do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie o przyznanie Powiatowi Ciechanowskiemu środków finansowych na realizację edycji Programu.	Każdorazowo po efektywnym zrealizowaniu punktu 1 i 2.
4.	Realizacja Programu.	Po otrzymaniu środków finansowych z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.
5.	Przygotowanie sprawozdania z realizacji danej edycji Programu i przekazanie jej do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego	Zgodnie z zasadami określonymi przez

	w Warszawie.	Wojewodę Mazowieckiego
6.	Rozliczenie kosztów wykonania zadania i przekazanie stosownych dokumentów do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.	Zgodnie z zasadami określonymi przez Wojewodę Mazowieckiego
7.	Bieżące monitorowanie sytuacji uczestników Programu i ich rodzin.	Do 3 lat od zakończenia danej edycji Programu (przynajmniej raz w roku kalendarzowym).
8.	Sporządzenie sprawozdania rocznego z realizacji Programu.	Do 31 stycznia następnego roku.
9.	Sporządzenie sprawozdania końcowego z realizacji Programu.	Do 31 stycznia 2029 roku.

9. Zagrożenia realizacji Programu

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc realizowany przez Powiat Ciechanowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, specyficznej grupy odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych. Realizacja założeń programowych wiąże się nierozdzielnie z ryzykiem wystąpienia zjawisk czy działań, które mogą mieć negatywne skutki dla przebiegu całego Programu lub jego poszczególnych części.

Do podstawowych zagrożeń należą:

- utrudnienia wynikające z niewystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych;
- trudność w pozyskaniu realizatorów programu;
- brak ostatecznego zainteresowania adresatów programu uczestnictwem w jego działaniach;
- negatywne wzorce zachowań społecznych (mity, stereotypy);
- uzależnienia;
- brak wiary w skuteczność proponowanych rozwiązań;

- niska zgłaszalność kandydatów do uczestnictwa w Programie przez instytucje mające z nimi kontakt;
- brak regularnego uczestniczenia w zajęciach Programu przez większość uczestników.

Realizator zastrzega możliwość nierealizowania edycji Programu w danym roku jeśli wystąpią czynniki stanowiące zagrożenie dla życia lub zdrowia uczestników, tj. pandemia, klęska żywiołowa itp. oraz jeśli nie zbierze się grupa zainteresowanych licząca maksymalnie 12 osób.

10. Załączniki

Załącznik nr 1. Kontrakt na uczestnictwo w programie psychologiczno-terapeutycznym

Ja, jestem, świadomy tego, że potrzebuję pomocy ze względu na używanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań wolnych od przemocy. Zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami poprzez pracę w programie psychologiczno-terapeutycznym.

Tak długo jak jestem w Programie zobowiązuje się przestrzegać następujących zasad:

1. Nie będę używał przemocy fizycznej i seksualnej wobec innych osób.
2. Nie będę używał przemocy słownej i emocjonalnej (używanie przezwisk, poniżanie).
3. Nie będę niszczył przedmiotów i ranił zwierząt w celu robienia przykrości lub kontrolowania innych.
4. Powstrzymam się od nadużywania alkoholu i innych środków odurzających, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek sposób.
5. Będę starał się znaleźć sposoby by powstrzymać się od kontrolowania innych osób. Nie będę śledził i kontaktował się z osobą, która wyraziła życzenie, aby się ode mnie uwolnić.
6. Nie będę się angażować w działania, gdzie moim celem lub strategią jest zranić, poniżyć, prześladować i kontrolować inne osoby.
7. Jeśli popełnię pomyłkę lub złamię którekolwiek z postanowień zgłoszę to natychmiast prowadzącemu Program i będę otwarcie rozmawiał na ten temat. Zaakceptuję

konsekwencje mojego zachowania włączając w to usunięcie mnie z Programu lub inne konsekwencje.

Ponadto:

1. Zobowiązuję się oddawać na czas wyznaczone prace domowe.
2. Zgadzam się uczęszczać na zajęcia zgodnie z harmonogramem zajęć.
3. Rozumiem, że mogę być usunięty z Programu za nieobecność i spóźnienia. Program nie rozróżnia usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecności. Zobowiązuję się powiadamiać prowadzącego Program jeśli nie będę mógł się zgłosić na zajęcia.
4. Oświadczam, że podałem prowadzącym Program prawdziwy adres, telefon i że natychmiast powiadomię prowadzących Program, jeśli te informacje się zmieniają.
5. Rozumiem, że celem mojego udziału w Programie jest zaprzestanie stosowania przemocy i że moje zachowanie w Programie jak i życiu prywatnym będzie odzwierciedlało to. Będę realizował zalecenia prowadzących Program i poddam się ewaluacji, jeśli zaleci mi ją prowadzący Program.
6. Rozumiem, że jeśli nie będę stosował się kontraktu mogę być usunięty z Programu.

Przeczytałem ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny za jego przestrzeganie.

.....

Data i podpis uczestnika Programu
Program

.....

Data i podpis prowadzących

Daję prowadzącemu Program zgodę na skontaktowanie się z moimi bliskimi, z którymi łączą mnie bliskie stosunki. Zgadzam się również, aby prowadzący Program zaprosili moich bliskich do ewaluacji mojego postępu, skierowali na grupę wsparcia lub udzielili informacji na temat innych rozwiązań, które mogą im pomóc zwiększyć bezpieczeństwo i dobre samopoczucie.

.....
(Imię, nazwisko i telefon do osób mi bliskich)

.....
Data i podpis uczestnika Programu

HISTORIA PRZEMOCY

Imię i nazwisko Wiek
.....

Adres

Telefon Wykształcenie

Co sprowadziło Cię tutaj? (oraz oczekiwania od udziału w Programie)
.....

.....

.....

.....

.....

Jak długo mieszkasz ze swoimi bliskimi przed przyjściem tutaj? Miesiące Lat
.....

Jak długo stosowałeś wobec nich przemoc? Miesiące Lat

Czy mieszkaliście ze sobą w dniu incydentu? Tak Nie

Czy nadal utrzymujesz z nimi kontakt? Tak Nie

Czy mieszkacie ze sobą? Tak Nie

Czy masz dzieci? Tak Nie W jakim wieku?
.....

Czy jesteś zatrudniony? Tak Nie

Czy jesteś uzależniony od alkoholu lub innych środków odurzających? Tak Nie
.....

Karalność (wyroki karne pozbawienia wolności za czyny związane z przemocą w rodzinie,
zobowiązanie przez sąd do udziału w programie korekcyjnym, własna decyzja)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Data i podpis uczestnika Programu

Załącznik nr 2. Ankieta ewaluacyjna dla uczestników programu

**Ankieta ewaluacyjna dla uczestników programu psychologiczno-terapeutycznego dla
osób stosujących przemoc domową**

W związku z obowiązkiem monitorowania efektów programów psychologiczno-
terapeutycznych, przedstawiamy Państwu ankietę i prosimy o jej wypełnienie.

1. Czy ma Pani/Pan poczucie, że w przeszłości dochodziło do zachowań przemocowych z Pani/Pana strony?
 - ☐ Tak
 - ☐ Nie
2. Kto Pani/Pana zdaniem ponosi odpowiedzialność za stosowanie przemocy? Proszę wskazać jedną odpowiedź.

- Osoba stosująca przemoc
- Osoba doświadczająca przemocy
- Zarówno osoba stosująca, jak i doświadczający przemocy

3. W jaki stopniu zgadza się Pani/Pan z następującymi zdaniami? Proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10 odpowiedź, z którą się Pani/Pan zgadza.

	Zupełnie się nie zgadzam	Zgadzam się w pełni
Potrafię rozwiązywać problemy bez użycia przemocy.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
W sytuacji konfliktowej potrafię uznać odmienne zdanie innych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Potrafię mówić otwarcie o swoich uczuciach, potrzebach, pragnieniach.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Potrafię komunikować się z najbliższymi w sposób otwarty, szanując ich granice i swoje.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Kiedy jestem bardzo zdenerwowana/y zdarza mi się obwiniać innych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Potrafię panować nad wszelkimi formami agresji (fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej).	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

4. W jakim stopniu zgadza się Pani/Pan z następującymi zdaniami? Proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10 odpowiedź, z którą się Pani/Pan zgadza.

	Zupełnie się nie zgadzam	Zgadzam się w pełni
Każdy człowiek ma prawo do posiadania i wyrażania własnych opinii.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdej osobie bez względu na wiek należy się szacunek.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdy człowiek ma prawo czuć się	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

bezpiecznie we własnym domu.	
Ponoszę odpowiedzialność za stosowanie przemocy wobec moich najbliższych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
W sytuacji konfliktowej, spokojna rozmowa może przynieść więcej korzyści niż przemocowe zachowania względem uczestników konfliktu.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Uchwała Nr 9/2024
Zarządu Powiatu Ciechanowskiego
z dnia 18 stycznia 2024 roku

w sprawie przygotowania projektu uchwały Rady Powiatu Ciechanowskiego w sprawie przyjęcia Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028 i Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028.

Na podstawie art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1526 ze zm.), Zarząd Powiatu Ciechanowskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przygotowuje się i wnosi pod obrady Rady Powiatu Ciechanowskiego projekt uchwały w sprawie przyjęcia Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028 i Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Ciechanowskim na lata 2024-2028.

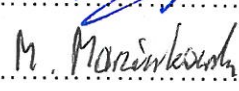

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Członkowie Zarządu Powiatu:

1. Jan Andrzej Kaluszkiewicz - Starosta Ciechanowski
2. Marek Marcinkowski - Wicestarosta
3. Jacek Bogdan Oglęcki
4. Wojciech Rykowski
5. Tadeusz Wieczorek